

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 30 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamešne liste
prodaja knjižar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —
Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Kako se Prusom pot nadeljuje v Avstrijo?

Nek domoljuben oficir nemilo toži v vojaški dunajski novini: „Militärische Blätter“ (vojaški listi) o strahoviti slepoti, po kateri sedaj naši liberalci grabljivim Prusom ali Prajzem pot v Avstrijo nadeljujejo s pomočjo šole in šolskega poduka. Tako se je godilo tudi na Nemškem in sedaj je res vsa Nemčija v pruski oblasti. Kakor velikanska kača udavka svoj plen z gostim slinevjem obliže in zaslini, da ga lahko vsega požre, ravno tako delajo Prusi z deželami in narodi, katere hočejo v svojo mavho vtakniti. Petdeset let je, kar so začeli veliko denarjev za podkupljene profesorje izdajati, ki so širokoustno hvalili in slavili vse, kar je prusko in interansko. Glasoviti profesorji so privabili mnogo tujih dijakov, kateri so brž navzeti bili pruskega duha. Tega so domu prišedši marljivo širili. V 20—30 letih bila je vsa Nemčija poplavljenjena s pruskimi knjigami in profesorji. Po duhu bilo je že vse Prusko tako, da l. 1866 pruske čete skoro nikder niso našle trdnih nasprotnikov, ampak povsodi iskrene prijatelje, ki so Pruse z veseljem sprejeli. Tako je zviti Prus vso Nemčijo s pomočjo šol omamil, zapeljal in — sebi podvrgel.

Pameten človek bi sedaj mislil, da bode vlada avstrijskega cesarja zapeljivemu šolskemu sleparstvu Prusov z vso močjo nasprotovala, sicer še mu njegove Nemce zapeljujejo in zvabijo v pruski tabor. Misliti bi bilo, da si bode avstrijska vlada nasproti pruskemu rogovilstvu prizadevala buditi avstrijsko zavest in avstrijsko domoljubje, posebno s pomočjo bogate zgodovine avstrijskih narodov, dežel in države. Vsaj je znano vsemu svetu, da nič tako krepko ne budi narodne zavesti in domoljubja pri njeznih sreih mladeži, kakor ravno zgodbe in povesti o slavnih moževih domače zgodovine. Ali ravno tukaj ne stori naša vlada skoro ničesar, še nasproti ravna ali vsaj ravnati pripušča. To niso izmišljene besede. Imamo dokazev več, kakor zadosti. Vrednik „Sl. Gosp.“ bil je mariborski dijak. V celi gimnaziji nismo niče-

sar slišali o avstrijski zgodovini. Ta je med splošno zgodovino kakor kafr zginila. Edini, poznej znoreli, g. Sperka je enkrat v šoli pokazal 28 strani debelo knjižico rekši: to je avstrijska zgodovina. Pač pa smo imeli skoro same drage šolske knjige iz Pruskega, zlasti prusko zemljepisje in prusko zgodovino, kder se vse prusko hvalisa in v zvezde kuje, avstrijski cesarji, vojskovodji, pesniki, umetniki, učenjaki pa na stran tiščijo ali pa — zamolčijo. Luteranstvo se povsodi gladi in slavlja, katoličanstvo pa mršavo in neprijazno, če ne celo krivo, naglašja. Ni čuda, da so nekateri kar vneti bili za Lutera, za nemške cesarje, za pruske kralje in generale, med tem ko domačih nobeden ni poznal ali vsaj prav ne. Tako je bilo pred 15 leti. Sedaj pa je že mnogo hujše. Pruskih knjig, šolskih in drugih, je Avstrija naphana; vrh tega pa je pri nas veliko pruskih profesorjev nastavljenih, ki vsi marljivo delajo na večjo čast in slavo pruske Nemčije — Avstriji na škodo. Že tako drzni so, da spravljajo med otroke zemljevide, na katerih Avstrije več ni. Med grabljive sosedje: Lahe, Ruse in Pruse je razdeljena. Sad se že kaže! Nemška šolska mladež po gimnazijah, realkah in vseučiliščih že hudo pogreša avstrijsko zavednost. Tu pa tam se kaže zelo pijana pruskega duha. Zato smo brali, kako so na Dunaji dijaki ministra Stremayerja očitno zasramovali, ker je nekega pridnega profesorja hvalil. Zvižgali so, da je moral tiho biti, kakor riba. Dijakom se ni zgodilo nič. V Gradci so dijaki, nahujskani od prusačkih listov, grdo napadli cesarjevega sorodnika. Zgodilo se njim ni nič. Sedaj pa je vlada v Linci, v Saleburgu, v Kremsmünsteru zasledila celo izdajške zarotne zaveze tamošnjih dijakov s pruskimi... Tedaj tako daleč smo že?

Ali se zamore cesar, Avstrija zanesti, da bodo iz tako izšolanih ljudi kedaj zvesti: uradniki, učitelji, pravdniki, oficirji?

Mesto odgovora naj služi sledeča resnična dogodba. Leta 1866. so Prusi z vojsko napadli Bavarsko. Toda vsi generali bili so od Prusov

podmitani razun edinega generala Hartmana. Pri mestu Kissingen se premejo s Prusi. Ali med tem je podmitani načelnik generalnega štaba, brez vedenja višjega generala, poslal generalu Hartmanu povelje, da se naj ne pomika naprej. Neko liko ur potem bila je vsa vojska tepena. Tudi Hartman je moral bežati, ker je bil sam preslab. Bavarska bila je zgubljena.

Avstrijski domorodeci pa pri vsem tem res ne vemo: ali smo zaslepljeni ali izdani!

Cerkvene zadeve.

V mešnike posvečeni bodo sledeči čč. gg. mariborski bogoslovci in sicer štrtoletniki: Jan. Bohanec od sv. Križa pri Ljutomeru, Juri Hrastl iz Podgorja, Anton Inkret od sv. Petra v Medvedselu, Jan. Stajnko od sv. Jurja v Slov. goricah. Tretjoletniki: Anton Borzečnik iz Ljubna, Franc Feuš iz Ljutomera, Mihael Napotnik iz Konjic, Gregor Presečnik iz Mozirja in Andrej Vodušek iz Cirkovic. — Subdijakonot se deli 21., dijakonat 23. in prezbiterat 25. julija.

Novi zvonovi se bodo blagoslavliali pri sv. Antonu na Pohorji 11. julija t. l. Zvonovi so jako izvrstno izdelani. Vili njih je g. Hilzer, zvonar v Novem mestu na Avstrijskem. Prvi zvon tehta 25, drugi 12 in tretji 7 centov.

Šolsko molitev je neki liberalni učitelj na Dunaji odpravil. Zato pa vsakokrat, kedar s podukom začne ali ga konča, z rokama parkrat zaplosne. Očetje otrok so se zoper tako obnašanje učiteljevo pritožili pri šolskem svetovalstvu. V Gradci ne molijo v nobeni šoli več!

Duhovne vaje za mešnike lavantinske škofije se bodo letos vršile na Slatini od 27. septembra do 1. oktobra.

Razdraženost na Pruskem med Katoličani je velika zavolj preganjanja njihove vere od strani liberalcev, frajmaurerjev in lutrovcv. Kajti te dni so Katoličani sami natepli celo nekega mešnika, ker je z očitnimi liberalci občeval, in z njimi preveč vlekel.

Kaznovana pohlepnost. V Hebu na Českem so kardinal Švarcenberg te dni birmovali. Mnogo mestjanov prišlo je tamošnjega grajšaka prosit, da bi njihovim otrokom boter bil. Grajšak reče: dobro, toda vsak dobi samo molitvene bukvice, roženkranc in podobico. Na den birme prideta samo 2 otroka. Drugi so se mu vsi izneverili. Po birmi da res vsakemu le molitvene bukvice, roženkranc in podobico; ali podobici bile ste za vsakega lep stotak bankovec. Izneverjenci so se potem kaj kislo držali.

V Ameriki mora vera pri tamošnjih Katoličanih biti jako živahna, ker za verske in cerkvene potrebe toliko žrtvujejo. Mešniku plačujejo, če ga le dobiti morejo, radi po 800 dolarjev, t. j. 1600 fl.,

za pejto mešo darujejo 6 fl., za tiho 2 fl., pri poroki plačujejo po 16 fl., pri krstu in pokopih po 2 fl. Razun tega pa še vzdržujejo lastne cerkve, šole, bolnišnice in druge zavode. Naposled še omenimo stroške za semenišča, škofo in nadškofe, kar njim tudi dela veliko več stroškov, kakor smo njih v tej reči v Evropi vajeni. Amerika šteje sedaj 70 škofov in nadškofov in više 5000 misionarjev.

Gospodarske stvari.

Resnična znamenja pesje steklosti.

Mnogim ljudem je pes priljubljena stvar in ni misliti, da bi ga popolnem odpravili, čeravno dobro vedó, da njim ta živalski prijatelj zamore biti v strahovito pogubo. Strahovita je namreč bolezen, katero človek dobi, ako ga je stekel pes ugriznil. Če se mu storjena rana ne izpere, izreže ali izžge, preden ko je steklinski strup prišel s krvjo v dotiko, je nesrečnež zgubljen. Pomóči mu še dosedaj ne morejo dati ne zdravniki, ne apoteke. Tem bolj je treba, da se človek za naprej že zavaruje zoper strahovito pesjo steklost; ker pogosto ljudje pravih znamenj pesje steklosti tudi ne poznajo in se tako od nesreče zajeti dajo.

Nekateri mislijo, da pes samo ob največji vročini ali zimi steče. To ni res. Pesja steklost se je že pokazala ob vsakem letnem času. Ni resnično, da psice in kopljeni psi nebi stekali. Steklina se preme vsake živali in tudi človeku ne prizanese, če je steklinski strup do krvi prišel. Kriva je misel, da se stekel pes vode boji. Stekel pes vode ne pije, ker nje zavolj hude otekline v požiraku piti ne more. Prava znamenja, da pes resnično steče, so sledeča: 1. stekel pes spremeni svoje navadno obnašanje in prijaznost; pes postane tih, otožen, žalosten in čemeran ter si išče samote. Črez nekoliko časa pa se ovo mirno obnašanje popolnem spremeni. Stekel pes postane nenavadno nemiren, dražljiv, opoteka in se suče v kolobarji, kakor da bi sam sebe v rep ugristi hotel. 2. Stekli psi radi odbežijo od hiše, se pa v 24—48 urah zopet vrnejo. 3. Na steklini zboleli pes ne vzame nobene navadne hrane k sebi, pač pa včasih hlastno pogoltne reči, ki niso za živež, n. pr. prst, slamo, oglje, lesovino, papir itd. 4. Stekel pes izgubi svoj pesji glas in postane hripav. Mesto navadnega lajanja spušča le eden glas, katerega prav otožno, zamolklo in hripavo in čedalje bolj na tanko vleče. To je najzanesljiveše znamenje, da je pes stekati začel. 5. Vsak stekel pes postane nenavadno hud in ugrizljiv in naposled popade in grize vsako stvar. 6. Spodnjo čeljust zadene mrtvoud; zato ima stekel pes vedno odprta usta in pobeša spodnjo čeljust proti tlam. 7. Steklina navzeti pes začne naglo medleti in je kmalu sama kost in koža. Oči postanejo kalne in zakrvavele, jezik